

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 3/21

Møtedato: 07.01.2021

Dato: 05.01.2021

Arkivsaksnr: 2020/14414

Rektor ved Universitetet i Bergen for resten av funksjonstiden

---

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Universitets- og høyskoleloven § 10-4 Rektors fratreden
<https://lovdata.no/lov/2005-04-01-15/§10-4>
- Sak 141/20 Orienterings- og drøftingssak - Rektorvervet våren 2021
- Protokoll fra ekstraordinært møte i universitetsstyret 18.12.2020

Saken gjelder:

Den 3. januar meddelte Dag Rune Olsen at han med virkning fra 4. januar kl. 12.00 fratrer vervet som rektor for resten av funksjonstiden, som går ut 31.7.2021. Margareth Hagen ble fungerende rektor fra samme tidspunkt. Det er universitetsstyret selv som formelt fastsetter at prorektor overtar som rektor.

Universitetsdirektøren legger fram følgende

forslag til vedtak:

1. Prorektor Margareth Hagen overtar som rektor ved Universitetet i Bergen for resten av funksjonstiden 31.7.2017 – 31.7.2021.
2. Viserektor Annelin Eriksen blir rektors stedfortreder

Robert Rastad
universitetsdirektør

05.01.2021/Arne R. Ramslien

Vedlegg:

1. Brev til UiBs ansatte og studenter av 3.1.2021 fra Dag Rune Olsen

Saksframstilling

Styre:	Styresak:	Møtedato:	Arkivsaksnr:
Universitetsstyret	3/21	07.01.2021	2020/14414

Rektor ved Universitetet i Bergen for resten av funksjonstiden

Dag Rune Olsen begynner i stilling som rektor ved Universitetet i Tromsø (UiT) 1. august 2021. I ekstraordinært styremøte 18. desember 2020 ba Olsen universitetsstyret om råd knyttet til utøvelsen av rollen som rektor ved Universitetet i Bergen for resten av funksjonstiden. Universitetsstyret drøftet situasjonen som var oppstått og mulige habilitets- og interessekonflikter for utøvelsen av vervet som rektor i lys av Olsen går over i stilling som rektor ved UiT. Universitetsstyret var delt i spørsmålet om det ville råde Olsen til å fratre som rektor eller stå ut funksjonstiden. Den 3. januar informerte Dag Rune Olsen universitetsstyret, ansatte og studenter ved UiB om at han valgte å fratre som rektor med virkning fra 4. januar kl.12.00. Fra samme tidspunkt ble prorektor Margareth Hagen fungerende rektor.

Rektors fratreden

Uhl § 10-4 omhandler rektors fratreden. Hovedregelen er at dersom rektor fratrer skal det ansettes eller velges ny rektor. Dersom rektor fratrer når det er mindre enn ett år igjen av funksjonstiden, slik tilfellet nå er ved UiB, kan styret likevel selv bestemme at prorektor overtar som rektor. Det forutsetter at institusjonen har en prorektor. Universitets- og høyskoleloven har ikke en bestemmelse om at institusjonen må ha en prorektor, men styret har i valgreglementet for UiB fastsatt at rektor og prorektor velges som par. Valgreglementet har ikke bestemmelser om at prorektor overtar som rektor hvis rektor fratrer i løpet av det siste året av funksjonstiden. Styret må derfor formelt ta stilling til den situasjonen som har oppstått ved UiB. Det foreligger formelt sett to alternativer; å gjennomføre et nyvalg av rektor for resten av funksjonstiden eller bestemme av prorektor overtar som rektor i tråd med uhl § 10-4, b). Dersom rektor fratrer tidlig i en funksjonsperiode må det gjennomføres nyvalg. Det tar tid å planlegge og gjennomføre et rektorvalg på en demokratisk og forsvarlig måte. Styret har besluttet at rektorvalget for valgperioden 1.8.2021 – 31.7.2025 skjer fra 22. - 25.3.2021. Det sentrale valgstyret har satt 8. februar som frist for å foreslå kandidater til valget. Unntaksbestemmelsen i § 10-4 b) er utformet med tanke på den situasjonen som har oppstått ved UiB hvor rektor har fratrudd når det er mindre enn ett år igjen av funksjonstiden.

Rektors stedfortreder

Dersom prorektor overtar som rektor reises spørsmålet om institusjonen også må ha en prorektor eller stedfortreder for resten av funksjonstiden. Universitets- og høyskoleloven krever ikke at institusjonen har en prorektor, og ved UiB har universitetsstyret bestemt at rektor og prorektor skal velges. Det gir både rektor og prorektor demokratisk legitimitet i universitetssamfunnet. Normalt er det derfor prorektor som er rektors stedfortreder, både som leder av universitetsstyret og som øverste faglige leder av universitetet.

Det er viktig at det ved Universitetet i Bergen er en som kan være rektors stedfortreder og representere UiB i møter på rektors vegne og signere formelle brev og avtaler. Rollen kan ivaretas av en av viserektorene. Med utgangspunkt i innstilling fra et samlet rektorat foreslås det at viserektor Annelin Eriksen får styrets fullmakt til å være rektors stedfortreder. Med de nye oppgavene vil det også være hensiktsmessig at viserektorvervet for Eriksen økes til 100 %. Oppgavefordelingen i rektoratet endres ikke ut over at Eriksen får formelle stedfortrederfullmakter.

Universitetsdirektøren sine kommentarer

Når det kun gjenstår syv måneder av valgperioden mener Universitetsdirektøren at det er naturlig at prorektor overtar som rektor for resten av funksjonstiden slik uhl § 10-4 b) gir mulighet for i slik situasjon. Det bidrar ikke til at rektoratet og universitetsledelsen ivaretar sine oppgaver på best mulig måte det kommende halvåret om rektorvalget fremskyndes. Siden prorektor allerede er valgt er den demokratiske legitimiteten allerede ivaretatt.

Universitets- og høyskoleloven gir styret mulighet til å be departementet i særlige tilfeller om å endre funksjonsperioden for styret og det kan tenkes at ny funksjonsperiode kunne startet tidligere enn 1.august. Valget er som kjent allerede berammet til 22. – 25.mars og valgstyret har satt forsalsfrisen til 8. februar. Valget ble formelt kunngjort 1. desember og søkekomiteen som styret nedsatte avslutter sitt arbeid i løpet av januar. Det er universitetsdirektørens vurdering at det er viktig at universitetsdemokratiet utøves på en så forutsigbar måte som mulig og at overgangen til nytt rektorat fra 1. august 2021 skjer på en planmessig og god måte. De personene som skal inngå i nytt rektorteam trenger tiden fra valgresultatet blir klart i slutten av mars fram til tiltredelse i august til å forberede overgangen. Et slik unntak fra funksjonsperioden forutsetter en særlig grunn og er for eksempel brukt i situasjoner med fusjonsprosesser i sektoren. Universitetsdirektøren ser ikke at en slik særlig grunn foreligger siden nåværende rektorat er innstilt på å fullføre perioden. Det har også vært i dialog med Kunnskapsdepartementet som i utgangspunktet deler denne vurderingen.

Når det gjelder spørsmålet om stedfortreder er det helt nødvendig å ha en slik funksjon i gitt omfang og kompleksitet i rektorrollen, og det er universitetsdirektørens vurdering at det er hensiktsmessig at styret utpeker en stedfortreder gitt den korte tiden som gjenstår av funksjonstiden.

05.01.2021/Arne R. Ramslien

Fra: Dag Rune Olsen[noreply@uib.no]

Sendt: 03.01.2021 17:49:37

Til: []

Tittel: Rektor har besluttet å tre tilside av hensyn til mulige interessekonflikter og habilitet

---

Kjære ansatte og studenter.

Som mange av dere gjerne vet, har jeg fått tilbud om og takket ja til ny stilling ved Universitetet i Tromsø. For meg er det viktig at dette ikke skal føre til interessekonflikter eller noen form for tvil om min habilitet. Jeg har som tidligere annonsert brukt julen til å tenke grundig gjennom dette, med organisasjonen UiB sitt beste fremst i tankene.

Jeg har nå kommet til den konklusjonen at jeg velger å tre til side som rektor ved UiB.

Det skjer med virkning fra i morgen 4.januar. Jeg overlater nå rollen som rektor til prorektor Margareth Hagen, og håper dette blir et givende vårsemester for UiB.

Når jeg fratrer har jeg vært ansatt ved UiB i nær 12 år, i nær åtte av disse som rektor. UiB har vært en svært god arbeidsplass med særdeles spennende oppgaver; det blir naturligvis vemodig å ta farvel med en flott arbeidsplass og ikke minst fantastiske studenter og ansatte som jeg har gledet meg til å gå på jobb for å møte!

Takk og riktig godt nyttår!

Dag Rune Olsen

Vedlagt følger pressemelding som om kort tid blir publisert.

Dag Rune Olsen går av som rektor ved UiB

Rektor ved Universitetet i Bergen, Dag Rune Olsen har valgt å tre til side fra stillingen som rektor ved UiB. Det skjer etter at Olsen har takket ja til ny stilling som rektor ved Universitetet i Tromsø med oppstart 1.august. – Jeg ønsker ikke å stille organisasjonen eller meg selv i situasjoner der det kan oppstå interessekonflikter, sier Olsen.

Etter snart åtte år som rektor ved Universitetet i Bergen har Dag Rune Olsen valgt å gå av som rektor ved UiB med virkning fra mandag 4.januar kl 12. Olsen tiltrer som ny rektor ved Universitetet i Tromsø (UiT) 1.august, men vil allerede i vår være involvert i arbeidet ved UiT.

– UiT ønsker at jeg kan arbeide inntil 1 dag i uken med saker som skal fremmes for UiT-styret i vårsemesteret. Disse er i all hovedsak knyttet til rekruttering og overgang til ny ordning, likevel er det riktig å si at dette har hatt betydning for min konklusjon. At jeg trer til side i Bergen vil fjerne enhver form for tvil knyttet til interessekonflikt, sier Olsen.

Olsen vil fortsatt være ansatt ved Universitetet i Bergen frem til han tiltrer i Tromsø og vil disponere arbeidsoppgaver og arbeidstid på oppdrag fra universitetsdirektør Robert Rastad.

Fra samme tidspunkt som rektor fratrer, vil prorektor Margareth Hagen fungere i rektorrollen. I henhold til UH-loven kan styret fastsette at prorektor overtar som rektor hvis denne fratrer i løpet av siste året i funksjonsperioden. Universitetsdirektøren vil innkalle til ekstraordinært styremøte i løpet av uken og legge fram for styret en sak der det foreslås at Margareth Hagen overtar som rektor frem til 1. august 2021.

– Jeg vil takke Dag Rune Olsen for den store innsatsen han har gjort som rektor ved UiB i over 7 år, sier Hagen. Hun sier at det venter mange viktige oppgaver for både UiB og sektoren i det neste halvåret, for eksempel knyttet til styringsmelding og UH-lov.

– Sammen med det øvrige rektoratet vil jeg sørge for at vi har en klok håndtering av disse prosessene i tett samspill med hele organisasjonen. Universitetet i Bergen er en solid og stødig organisasjon. Jeg ser fram til godt samarbeid med faglig og administrativ ledelse de kommende månedene, sier Hagen.

– Når jeg fratrer har jeg vært ansatt ved UiB i nær 12 år, i nær åtte av disse som rektor. UiB har vært en svært god arbeidsplass med særdeles spennende oppgaver; det blir naturligvis vemodig å ta farvel, sier Olsen.

Kontaktpersoner:

Margareth Hagen, fungerende rektor UiB

Tel: 416 19 662

Robert Rastad, universitetsdirektør UiB

Tel: 416 01 787